

Effectenbeoordeling Natura 2000 gebied Veluwe

Aanvraag gedeeltelijke intrekking melkveebedrijf Van Gulp, vergunnen kleinschalig woningbouwproject
Natura 2000 activiteit – Veldhuizen 28 c.a. Loenen

De depositie van de gewenste situatie leidt niet tot een significant negatief effect t.o.v. de berekende depositie gedurende de aanwijsdata van de vogel- en habitatrichtlijngebieden. Er wordt meer dan 90% emissie gereduceerd ten opzichte van de vergunde situatie.

De locatie is gelegen op een afstand van ca. 500 m. ten opzichte van het vogel- en habitatrichtlijngebied Veluwe. De activiteiten vinden buiten het gebied plaats waardoor er geen tot beperkte effecten optreden. Binnen deze effectenmonitor worden de gevolgen voor de diverse planten en dieren van de voorgenomen activiteiten in beeld gebracht en omschreven.

Gebiedsbeschrijving

De Veluwe bestaat overwegend uit droge bossen, droge en natte heide, vennen en stuifzanden. In de voorlaatste ijstijd, zo'n 150.000 jaar geleden, duwden de ijslobben van het landijs enorme hoeveelheden door de rivieren aangevoerd zand en grond voor zich uit en opzij en vormden zo de stuwwallen. Hoewel de hoogteverschillen sindsdien door wind en water zijn afgevlakt, reiken de hoogste delen van de Veluwe tot ruim 100 m boven NAP. Tot 1900 was de Noord-Veluwe één uitgestrekt stuifzandgebied. Tegenwoordig is er in totaal nog 1400 hectare stuifzand op de Veluwe. Bij Kootwijk is één van de grootste actieve stuifzandgebieden van Europa. Plaatselijk komen in de heiden natte (o.a. Leemputten bij Staverden) of droge (o.a. Harskamp) heischrale graslanden, jeneverbesstruwelen, vennen, natte heide en hoogveenkernen (Mosterdveen) voor. In het beekdal van de Hierdense en Staverdense Beek worden schraallanden aangetroffen. Langs de randen van de Veluwe ontspringen de (sprengen)beken, waar beekvegetaties en zeer plaatselijk bronbossen voorkomen.

Specifieke gebiedskenmerken nabij locatie

De locatie is gelegen aan de zuidwestrand van de Veluwe. De Veluwe kent hier bepaalde specifieke gebiedskenmerken, zoals droge bossen, zandverstuivingen en heischrale graslanden. Het Kootwijker zand is relatief dichtbij gelegen en één van de grootste zandverstuivingen van Europa. Hoe deze grootschalige verstuiving is ontstaan, is niet precies bekend, maar overbegrazing en branden hebben ongetwijfeld een rol gespeeld. Tussen 1890 en 1920 werden door de Heidemij en het Staatsbosbeheer grote delen van de zandverstuivingen en de heide beplant met Grove den (*Pinus sylvestris*). Tegenwoordig is het overgrote deel van de Veluwe bebost.

In Europees opzicht vormen de zandverstuivingen (H2330) een van de belangrijkste natuurwaarden op de Veluwe. Deze extreme condities vormen het leefgebied van een groot aantal korstmossen, in het bijzonder van het geslacht *Cladonia*. Tot de zeldzame stuifzandsoorten behoren Plomp bekermos (*Cladonia borealis*), Wrattig bekermos (*Cladonia monomorpha*), IJslands mos (*Cetraria islandica*) en Stuifzandkorrelloof (*Stereocaulon condensatum*). Onder de diersoorten is de Duinpieper een kenmerkende stuifzandsoort, maar de soort is in ons land zo goed als uitgestorven. Aan het eind van het millennium werden op de Veluwe nog meer dan 50 territoria geteld, maar na een sterke afname in de afgelopen jaren werd in 2003 nog slechts één territorium gevonden. Van de kleine fauna vinden we in de zandverstuivingen onder meer de Blauwvleugelsprinkhaan (*Oedipoda caerulescens*), de Heivlinder (*Hipparchia semele*) en de uiterst zeldzaam geworden Kleine heivlinder (*Hipparchia statilinus*). De Boomleeuwerik is kenmerkend voor overgangen van stuifzand en heide naar bos.

Naast de zandverstuivingen zijn er ook veel droge heiden te vinden. Enkele heiden op de Veluwe worden begraasd met schapen of Schotse Hooglanders. De droge heide nabij Harskamp is militair oefenterrein. Het noodzakelijke beheer vindt hier plaats door stukken hei plat te branden. Juist de variatie in beheer maakt dat voor allerlei soorten altijd wel ergens een geschikt plekje te vinden is.

Het Infanterie Schietkamp bij Harskamp neemt een bijzondere positie in voor het heischrale grasland (H6230). Hier groeit de grootste populatie in ons land van Valkruid (*Arnica montana*), in gezelschap van zeldzaamheden als Heidezegge en Gelobde maanvaren (*Botrychium lunaria*). Veel van de markenbossen op de Midden- en Zuid-Veluwe liggen in de nabijheid van stuifzandcellen of stuifzandruggen. Deze bossen zijn dan ook vaak ingestoven, waarbij soms zeer hoge randwallen zijn ontstaan, zoals in het Otterlose bos. Sommige oude bossen zijn compleet overstoven, zoals het Kootwijker Onderbos. Het slechtgroeiende eikenbos op deze geaccidenteerde stuifzandbodems is deels meegegroeid en deels opnieuw ingeplant en behoort tot habitattype Oude eikenbossen (H9190), dat in ons land op de Veluwe zijn zwaartepunt van verspreiding heeft. Het is meestal onduidelijk begrensd ten opzichte van het aangrenzende stuifzand en de heide waarin eik zich goed verjongt. Het habitattype maakt op de Veluwe in feite onderdeel uit van het heide- en stuifzandlandschap. De ondergroei bestaat vaak geheel uit Blauwe bosbes. Adelaarsvaren komt hier weinig voor. Hengel (*Melampyrum pratense*), een halfparasiet op Eik en Bosbes, is karakteristiek.

Effectenmonitor Natura 2000 gebied Veluwe

Om de verschillende effecten op de Veluwe in beeld te krijgen hebben we gebruik gemaakt van de effectenindicator. De mogelijke effecten lopen we allemaal langs en voorzien we van commentaar waaruit blijkt of er negatieve effecten plaats kunnen vinden.

Oppervlakteverlies

- activiteiten vinden plaats buiten het gebied waardoor er geen effect optreedt.

Versnippering

- activiteiten vinden niet in het gebied plaats, waardoor geen effect is te verwachten.

Verzuring

- wordt al getoetst door middel van N-depositie

Vermesting

- wordt al getoetst door middel van N-depositie

Verontreiniging

- activiteiten vinden niet in het gebied plaats, waardoor geen effect. De voorgenomen activiteiten kennen tevens geen verontreinigend karakter en daarbij betreft het ook een vastlegging van de reeds bestaande situatie.

Verdroging

- Er zijn geen hydrologische negatieve effecten te verwachten, er vindt immers geen verandering van bedrijfsvoering of peilbeheer plaats.

Verstoring door geluid

- De activiteiten vinden plaats buiten het gebied. Het bedrijf wordt gestaakt en er komen netto twee woningen bij, in plaats van een actief melkveebedrijf. Derhalve is er op het gebied van geluid een verbetering te verwachten en is er geen sprake van een negatief effect.

Optische verstoring

- Optisch vind geen verandering van omgeving plaats, in zoverre dat een groot bedrijf verwijderd wordt en er slechts in zeer beperkte mate bebouwing terugkomt. Hierdoor is geen negatieve invloed te verwachten.

Bewuste verandering soortensamenstelling

- Geen effect te verwachten omdat gesaldeerd wordt met een te verwijderen veehouderij en wordt dus getoetst door N-depositie.

Effecten Niet broedvogels en Broedvogels

De niet broedende broedvogels omvatte met name foeragerende vogels in de bossen. De bedrijfsstructuur veranderd niet en de omvang neemt af. Hierdoor wordt de natuurlijke habitat niet versnipperd. Verontreiniging van oppervlakte en indirect grondwater wordt voorkomen door het hanteren van de bemestingsnormen en tevens het voldoen aan het lozingenbesluit landbouw.

Voor zowel de broed- als niet broedvogels zijn er geen negatieve effecten te verwachten.

Overige mogelijke effecten

Binnen de effecten monitor grondgebonden landbouw komen voor de soorten Kamsalamder, Boomleeuwerik, Duinpieper, IJsvogel, en enkele andere broedvogels mogelijk te verwachten negatieve effecten naar voren. Deze effecten betreffen met name versnippering van leefomgeving, oppervlakte verlies, verontreiniging, verdroging en verstoring door mechanische effecten.

De landbouwactiviteiten vergroot niet van omvang of werkwijze, deze worden gestaakt. Voor de bovengenoemde effecten vallen daarom ook geen negatieve invloeden te verwachten

Conclusie effectenmonitor Natura 2000

Het typerende kenmerk voor de Veluwe zijn de bossen, afgewisseld met zandverstuivingen en droge heides. Dit is met name goed leefgebied voor vogels, mossen en salamanders. De beschikbaarheid van voldoende voedselrijk bos, luwten, rust en ruimten zijn voor broedende vogels de kritische succesfactoren in de omgeving van de locatie. De voorgenomen activiteiten betreffen uitsluitend het beëindigen van gebruik en het bouwen van een tweetal woningen buiten het gebied.

De grootste effecten voor de Veluwe worden verwacht op aspecten rondom de natte graslanden; verontreiniging, vermesting, verdroging, versnippering, licht en geluid. Binnen de opgestelde monitor blijkt dat de effecten van bestaand gebruik er niet zijn. De directe omgeving van de locatie veranderd niet ten negatieve door beëindiging van de bestaande bedrijfssituatie.

Op basis van de hierboven beschreven effecten monitor en de randvoorwaarden welke de ondernemer biedt kunnen wij concluderen dat de voorgenomen bestaande activiteiten geen noemenswaardige tijdelijke of blijvende invloed hebben op de beheersdoelstellingen van het Natura 2000 gebied Veluwe.

Conclusie

Uit de effectenbeoordeling blijkt dat er geen extra negatieve effecten op het gebied de Veluwe bestaan. Een intrekking en het vergunnen van gewenste woningen m.b.t. Natura 2000 activiteiten kan dan ook worden afgegeven.

